

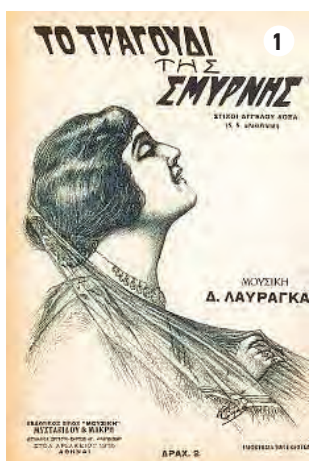
Γράφει ο Μπάμπης Ράκης → bambisrakis@cytanet.com.cy

ΣΤΙΓΜΕΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Στόπα και στο ξαναλέω, στο γιαλό μη κατεβείς, ο γιαλός έχει φουρτούνα και σε πάρει και χαθείς. Στόπα και στο ξαναλέω μη μου γράφεις γράμματα Γιατί γράμματα δεν ξέρω κι αρχινώ τα κλάματα.

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΕΡΩΤΙΚΟ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

- 1 Το τραγούδι της Σμύρνης αφίσα της εποχής.
- 2 Σκίτσο αποχαιρετισμός με μαντίλι.
- 3 Ορφανή προσφυγοπούλα σε οικοτροφείο της Σμύρνης (από αρχείο της εποχής).
- 4 Προσφυγοπούλες του 1922 που εργάζονται σε υφαντουργείο.
- 5 Φτωχή πρόσφυγας έξω από την παράγκα που έφτιαξε μόνης της.
- 6 Η Γλυκερία που ερμηνεύει με ξεχωριστή ζεστασιά τα Σμυρναϊκά τραγούδια.

Αγαπητέ αναγνώστη καλημέρα.

Ενα παραδοσιακό τραγούδι από την Μικρά Ασία μας φέρνει μνήμες παλιές για την παλιά Ελλάδα. Χαμένες πατρίδες, αλλά δεν μπορεί να σβήσει την θύμψή τους ο χρόνος.

Εμείς δεν ζήσαμε τα χρόνια του πόνου και του ξεριζωμού. Τις ιστορίες τις ακούσαμε, τις διαβάσαμε. Μα είναι σαν να τις ζήσαμε, διότι φρόντισαν οι πιο παλιοί από εμάς, να μας τις διηγηθούν και έτσι έμειναν βαθιά ριζωμένες στις καρδιές μας.

Το ερωτικό αυτό πολύ παλιό παραδοσιακό τραγούδι, κανείς δεν μπορεί να υπολογίσει πότε ακούστηκε για πρώτη φορά. Λέγεται ότι γεννήθηκε στα παράλια της Μικράς Ασίας. Άλλοι αναφέρουν συγκεκριμένα την Σμύρνη.

Στην σελίδα μας αυτή δεν γράφουμε ιστορία. Θύμψες παλιές και συγκινήσεις αρκούν για να έρθουν ξανά στην σκέψη μας παλιά αλλά και νεότερα τραγούδια, που είτε τα γέννησε ο ξεριζωμός και η προσφυγιά του 1922, είτε τα εμπνεύστηκαν σύγχρονοι και νέοι δημιουργοί για να προβάλουν στην νέα γενιά, πως ο λαός μας σέβεται και εκτιμά το παρελθόν του.

Διότι όπως σοφά ειπώθηκε: «ένας λαός που ξεχνά το παρελθόν του δεν έχει μέλλον».

Το τραγούδι αυτό είναι φανερό γράφτηκε και τρα-

γουδήθηκε από την φτωχολογιά των ανθρώπων μας που ζούσαν τα χρόνια εκείνα στα παράλια της Μικράς Ασίας.

Φεύγει ο νέος με κάποιο καϊκι για να ξενιτευτεί. Τον ακολουθεί μέχρι τον γιαλό η κοπέλα του για να τον αποχαιρετήσει.

Ο νέος της παραγγέλλει να μη ξανακατεβεί στον γιαλό διότι «ο γιαλός έχει φουρτούνα και σε πάρει και χαθείς».

Εκείνη του απαντά: «και αν με πάρει στα βαθιά νερά, κάνω το κορμί μου βάρκα και τα χέρια μου κουπιά, το μαντίλι μου πανάκι, μπαινοβγαίνω στην στεριά».

Όμως έρχονται στο τέλος τα συγκινητικά λόγια της κοπέλας όταν του λέει:

«Στόπα και στο ξαναλέω μη μου γράφεις γράμματα, γιατί γράμματα δεν ξέρω και αρχινώ τα κλάματα».

Οι στίχοι αυτοί δείχνουν πως το κορίτσι έμεινε αγράμματο εξαιτίας της φτώχειας.

Έδωσα μια προσωπική ερμηνεία στο παραδοσιακό Μικρασιάτικο τραγούδι. Μπορεί να υπάρχει μια άλλη άποψη διαφορετική. Σεβαστή. Δεν ισχυρίζομαι ότι είναι απόλυτα σωστή η δική μου.

****

Συνεχίζω με ένα ακόμη παραδοσιακό Μικρασιάτικο τραγούδι, που αναφέρεται σε μια προσφυγοπούλα που σώθηκε από την σφαγή του 1922 και

έφτασε στην Ελλάδα.

Είναι απλά και περήφανα τα λόγια της κοπέλας, όταν κάποιος Αθηναίος έρχεται στον καταυλισμό την φλερτάρει, αλλά χωρίς να την αγαπά και την ρωτά από ποιο μέρος είναι.

Εκείνη του απαντά:

«Τι σε μέλει εσένανε και όλο με ρωτάς/ από πιο χωριό είμαι/ αφού δεν με αγαπάς/
Από τον τόπο που είμαι εγώ/ ξεύρουν να αγαπούν/
ξεύρουν τον καημό να κρύβουν/ ξεύρουν να γλεντούν/
Από την Σμύρνη έρχομαι/ να βρω παρηγοριά/να βρω μες την Αθήνα μας/ αγάπη και αγκαλιά/
Τι δε μέλει εσένανε /και όλο με ρωτάς/ αφού δεν με λυπάσαι φως μου/ και με τυραγνάς/»

****

Το τραγούδι αυτό ερμηνεύτηκε από υπέροχες σύγχρονες φωνές όπως η Μαρινέλλα, η Γλυκερία κ.ά. Γράφτηκαν πολλά από ιστορικούς του ελληνικού τραγουδιού για την μεγάλη επίδραση που είχε το μικρασιάτικο τραγούδι στην Ελλάδα, όταν μολιάστηκε με τα ρεμπέτικα της εποχής στην πατρίδα.

Την εποχή εκείνη παρουσιάστηκαν και υπέροχες φωνές που ήρθαν στην Ελλάδα από την προσφυγιά και έδωσαν ξεχωριστή παρουσία στο ελληνικό τραγούδι. Αυτά για σήμερα μέχρι την ερχόμενη εβδομάδα με καινούργια θέματα παρμένα από τα παλιά.

Μπάμπης Ράκης